

GARANCIA

KKV FEJLESZTÉS

EREDMÉNYEK ÉS FELADATOK AZ UNIÓS PÁLYÁZATI RENDSZER MŰKÖDTETÉSÉBEN

interjú

Milyen elvek szerint került kialakításra az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) működési rendszere? A pénzügyi válság hogyan hatott a pályázati gyakorlatra? Mi történt a problémák enyhítésére, kezelésére? Mely pályázati kiírásokra lehet számítani a 2009-es évben? Erről beszélgettünk Bori Tamással a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) elnökhelyettesével.

Milyen elképzelések alapján épült fel az ÚMVP pályázatok működési rendszere?

Az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program tapasztalatai alapján új alapokra kívántuk helyezni a pályáztatást. Látszott ugyanis, hogy a korábbi módszerrel, sokszor túl részletes eljárással, ellenőrzési mechanizmussal nem lehet majd hatásosan megoldani a 2007-2013-as időszakban ugrásszerűen megnövekvő feladatokat. Az ÚMVP-ben az eljárásrend egyszerűsítésére törekedtünk, amelyet a szükséges informatikai háttér kiépítésével automatizálni lehet. Olyan kereteket igyekeztünk kialakítani, amelyben közel egységes elvek szerint tudjuk kezelni az egyes jogcímekeket. A kérelmek állapota (a bíráló szakaszai) jól nyomon-követhetőek, és egységesek. Viszonylag gyorsan kezelhetőek a kérelmek. Számos ellenőrzés automatikusan elvégezhető, s így az egy kérelem ügyintézéséhez szükséges idő jelentősen lerövidül a manuális ügyintézéshez szemben. Ugyanakkor alapcél volt, hogy egységes bírálati elvek érvényesüljenek minden MVH kirendeltségen. Mindezek mellett természetesen nem hagyhatunk figyelmen kívül azt a fő alapelvet sem,

hogy mindenkor meg kell felelnünk az európai uniós jogszabályokban támasztott követelményeknek.

Mit sikerült megvalósítani a fentiekből?

Természetesen sok munka és nehézség árán, elképzeléseink szerint tudtuk formálni a pályázati rendszer szerveződési és működési rendjét. A pályázás egyszerűbbé vált. A támogatási kérelmek pontozása objektív kritériumok szerint folyik és nagyrészt automatizált lett. Az ügyfelek ellenőrzésében is igyekeztünk rugalmasabbak lenni. Az informatikai bázist folyamatosan fejlesztettük és korrigáltuk a napi gyakorlat alapján. Ez lehetővé tette, hogy 2007 tavaszától gözerővel megkezdhesse működését az ÚMVP pályázati rendszer. A magyar fél kockázatára, az ÚMVP uniós elfogadása előtt, meghirdettük az első támogatási konstrukciókat: állattartó telepek korszerűsítése, gépek és technológiai berendezések beszerzése.

Mi indokolta ezt a sietséget?

Az ágazatban nagy reményeket fűztek az uniós támogatásokhoz. Az agrárberuházások hagyományosan a támogatások

Bori Tamás

által vezéreltek, így a különféle területek szereplői leendő beruházásaikat az uniós források megjelenéséhez igazították. Belső volt a levegőben, hogy „nagy az igény” a támogatásokra. Az agrárkormányzat célja az volt, hogy minél hamarabb, minél több forrás kerüljön ki a gazdálkodókhoz. Az állattartó telepekkel kapcsolatos jogcím vonatkozásában a sietséget ezen kívül az is indokolta, hogy a telepek környezethasználati engedélye 2007. október végén lejárt és csak akkor volt esélyük a további működésre, ha a trágyakezelési rendszerük korszerűsítésére beadott pályázatukról legalább egy, az MVH által kiállított ún. befogadó nyilatkozattal ren-

delkeztek. Valamennyi agrár szakterület várta, hogy megjelenjen az ő fő támogatási jogcíme. 2007-ben, majd 2008 őszéig gyorsan pörgött a pályázatadás. Egymás után nyíltak meg a jogcímek: az előbbieken túl – és sok más egyéb jogcím mellett – például ültetvénytelepítéshez, a kertészetek, a növénytermesztés létesítményeinek korszerűsítéséhez, a kertészeti gépek beszerzéséhez, a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez lehetett támogatási kérelmet benyújtani. És 2008 végén jelentek a vidékfejlesztési pályázatok is. A pályázói érdeklődés összességében élénk volt, persze akadtak sikeres és kevésbé sikeres jogcímek is.

Mit mutatnak a számok?

Az ÚMVP végrehajtásának 2007-2008-as időszakában, a programban szereplő 58 jogcímből több ütemben 32 került meghirdetésre. A különféle kiírásokra mintegy 56 ezer pályázatot nyújtottak be. A kérelmek alapján eddig mintegy 430 milliárd forintnyi támogatás került megítélésre, amely hozzávetőlegesen harmada az ÚMVP teljes támogatási keretének. A kifizetett támogatások összege meghaladta a 100 milliárd forintot.

A pénzügyi válság hogyan hatott a pályázati gyakorlatra?

A Magyarországot is sújtó pénzügyi és gazdasági válság 2008 őszétől új helyzetet teremtett. Az ügyfelek jelezték, hogy megváltozott a bankok hozzáállása. A növénytermesztést folytatókkal szemben még volt is banki bizalom, de az állattenyésztők pozíciója egyre rosszabb lett. Mind gyakrabban merült fel, hogy az érvényes támogatási határozattal rendelkező (elsősorban az állattartó telep korszerűsítésére pályázó) ügyfelek mekkora mértékben, vagy egyáltalán képesek-e megvalósítani beruházásaikat. Egyre erősebb gazdálkodói igény fogalmazódott meg a támogatási előleg biztosítására. Ezért a magyar fél az idén kezdeményezte és elérte Brüsszelben, hogy a megítélt támogatások egy része előlegként felvehető legyen.

Melyek a támogatási előleghez jutás feltételei?

Az ÚMVP több intézkedése – állattartó telepek korszerűsítése, öntözés-melioráció, kertészet korszerűsítése, növénytermesztés létesítményeinek korszerűsítése, mezőgazdasági termékek értéknövelése – esetében támogatási előleg vehető igénybe. Az előleg igénybevételének feltételei közül a legfontosabbak a következők: a támoga-

tási előleget csak jogerős támogatási határozat birtokában lehet igényelni; az előleg maximális mértéke az elnyert támogatás 20 százaléka; a támogatási előleg már megkezdett projektekhez is igényelhető, ám az előleg és a már kifizetett támogatás együttes mértéke nem haladhatja meg a jóváhagyott támogatás 80 százalékát.

Milyen határidőkre kellett és kell figyelniük az előlegre igényt tartóknak?

A támogatási előleg kérelmeket 2009. május 12-ig lehetett benyújtani az MVH-hoz, amely 30 nap alatt bírálja el azokat. A támogatási előleg csak egyszer vehető igénybe. Az igénylőnek nem lehet köztartozása, nem állhat csőd-, felszámolási, végelszámolási, illetve végrehajtási eljárás alatt, és nem lehet nehéz helyzetben lévő vállalkozás. A támogatási előleggel 2009. december 15-ig kell elszámolni.

Élénk visszhangot váltott ki, hogy az előleghez jutásnak díja van Mi indokolta annak kiszabását?

Brüsszel úgy járult hozzá az előleg fizetéséhez, hogy az igénylők az uniós jogszabály által, az előleg igénybevételének feltételeként előírt 110%-os bankgaranciát – ezt pályázónként megoldani hosszadalmas és körülményes lett volna – kiválthatták a tagállami kezességvállalás piaci alapon számított díjának megfizetésével, amely az előleg összegének 2,3 százaléka (a támogatás teljes összegének maximum 0,46 százaléka). Ezt a folyósítandó előlegből az MVH visszatartja.

A támogatott fejlesztések megvalósításának több feltétele is módosításra került 2009. április végén. Melyek a legfontosabb változások?

A támogatási rendszer működtetési tapasztalataiból látszott, hogy mely pontokon lehet egyszerűsítéseket bevezetni. A változtatásoknál különös hangsúlyt helyeztünk arra, hogy azok a válság okozta kedvezőtlen hatások kezeléséhez is hozzájáruljanak: segítsék a pályázati kiírások megvalósítását, nehogy a halmozódó gondok ellehetetlenítsék a meghirdetett és leendő támogatási konstrukciókat. A szabályok megváltoztatásánál persze arra is figyelemmel voltunk, hogy a vonatkozó jogszabályi háttér az Európai Unió követelményeinek is megfeleljen. A pályázati informatikai rendszerünket is át kellett alakítanunk, hogy az alkalmas legyen a változások szerinti működésre. A módosítások közül a következőket emelném ki. A támogatott fejlesztések

végrehajtásának befejezési időpontja későbbre került, mind a gépbeszerzésekre, mind az építési munkálatokra egy évvel hosszabb idő áll a nyertesek rendelkezésére. A jóváhagyott elszámolható költségek alacsonyabb hányadú (50 százalékos) teljesítése is elegendő ahhoz, hogy ha kisebb részben is, de hasznosuljon a támogatás, és ne vesszen el az elnyert összeg egésze. A beszerzett gépekre, megépített ingatlanokra nem kötelező vagyonszavatosságot kötni.

A mostani gondokkal terhes helyzetben milyen további pályázati kiírások várhatók a 2009-es évben?

A legnagyobb jelentősége az ÚMVP II. (A környezet és a vidék állapotának javítása) tengelyébe tartozó, előreláthatólag 2009. júniusában pályázható agrár-környezetgazdálkodási programoknak lesz, amelyek becslések szerint több, mint egy millió hektár területet érintenek. A fiatal mezőgazdasági termelők elindulásának támogatására az év második felében ismét lehet benyújtani kérelmet.

Az ÚMVP III. és IV. vidékfejlesztési tengelyében várhatóan lesz 2009-ben új kiírás, ám eddig komoly fejfájást okozott nekünk, hogy az első körben beadott pályázatok szinte kivétel nélkül hiánypótlásra szorulnak. Emiatt elhúzódik a bírálati folyamat, feladataink feltorlódnak, ami az újabb kiírást is késleltetheti. Az állattartó telep korszerűsítésére, gépbeszerzésre, kertészet- és ültetvényfejlesztésre igen jelentős támogatási összegek kerültek lekötésre. Kérdés azonban, hogy a támogatott fejlesztésekből mennyi valósul meg, esetleg mekkora fel nem használt támogatási összeg szabadul fel. Honnan hova lehet esetleg forrásokat átcsoportosítani. Most még nem lehet tisztán látni, különösen, hogy a nyertes pályázatok megvalósítási időszaka többéves.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium és az MVH hamarosan áttekinti, hogy mi várható a meghirdetett jogcímek megvalósulásában. Akkor majd pontosabban látszik, hogy mekkora forrás áll rendelkezésünkre, és milyen jogcímeket lehet esetlegesen újra meghirdetni, illetve milyen új jogcímek meghirdetésére kerülhet sor. Itt természetesen figyelembe kell venni a végrehajtó rendszer teljesítő-képességét is, hiszen mindenkinek az az érdeke, hogy a határozathozatal és a kifizetések a beadástól számítva a lehető legrövidebb időn belül megtörténjenek.

AZ AGRÁRSZEKTOR 2009. ÉVI VÁRHATÓ TELJESÍTMÉNYE

A hazai agrárszektor 2008-ban igen sikeres évet zárt. A mezőgazdasági termelés volumene mintegy 27 százalékkal növekedett. Miközben a nemzetgazdaság GDP-je csak kevesebb, mint egy százalékkal nőtt, a mezőgazdasági GDP majd 50 százalékkal lett nagyobb. De mi várható 2009-ben? Megismételhető-e ez a kiugró teljesítmény? Ezekre a kérdésekre igyekeztek válaszolni a Pénzügykutató Zrt. munkatársai. A cikkben, közelmúltban megjelent elemzésük főbb megállapításait foglaljuk össze.

Szántóföldi növénytermesztés

A gabona- és olajos növénytermelés igényessége bár továbbra is fennmarad, a szántóföldi növénytermelés 2008-as eredményei 2009-ben nem ismétlődnek meg. A termelésen belül némileg nagyobb lesz a súlya a speciális célokat szolgáló céltermékek (javító minőségű liszt, tésztaliszt) előállításának. A feldolgozóipari célra termelt paradicsom és csemegekukorica termelés valamelyest növekedni fog, de a három évvel ezelőtti magas szintet nem fogja elérni.

Állattenyésztés

A 2009. évben remélhetőleg valamelyest növekedésnek indul a 2008 tavaszán mélypontra süllyedt sertésenyésztés, de nem éri el a hazai kereslet kielégítésének szintjét sem. A baromfitermelés 2009-ben nem fog már csökkenni. A legelőre támaszkodó hazai állattartás, a legelőgazdálkodás javulása ellenére sem fog növekedni, mert az európai marha- és juhhúsárak még 2009-ben is nyomottak lesznek. A tejelő tehenészetek piacának korlátozottsága miatt a szereplők közti átrendeződés folytatódni fog, enyhe termelés csökkenés mellett.

Magyarország kedvező gabonatermelő kapacitása akkor használható ki jól távlatilag, ha megerősítik, és versenyképessé teszik a gabona felhasználó ágazatokat is. A hazai gabonatermelés hátrányban van a tengerparti termelőkhez képest (ésszerű szállítási költséggel elérhető értékesítési piaci korlátozottak). A hazai gabonafelhasználók pedig annyi árelőnyhöz tudnak

jutni az észak-európai gabona felhasználókhöz képest, hogy megfelelően szervezett gazdálkodás mellett versenyképesek tudnak lenni. Ezért 2009-re újjáformálódtak azok a tervek, amelyek a vágóhidak és a hizláló gazdaságok együttműködési hálózatainak újjászervezésére, a tenyésztés egységesítésére és összehangolt termékfejlesztésre törekednek.

A kertészeti szektor

A kertészeti ágazatokban az erősödő áru-előkészítő vállalkozások, a feldolgozóipari beszállítói kör kiépítését célzó törekvések és a TÉSZ-ek szerveződésének folyamata a hitelezési nehézségek hatására lassul. Ám nem szakad meg az a folyamat, amelyben határozottan elkülönülnek egymástól azok a termelők, amelyek egy koordinált rendszerbe kapcsolódnak, azoktól, akik a napi piaci lehetőségeket akarják kihasználni. A gyümölcsstermelésen belül az új ültetvények termőre fordulásával növekszik az értékesebb és a szervezett piaci értékesítési rendszer keretében termelt termékek súlya, a hagyományos ültetvények termékeivel szemben.

Termelés, fogyasztás és külkereskedelelem

2009-ben a szántóföldi növénytermelés volumene átlagos időjárási körülmények között nemigen éri el a 2008. évit. Az állattenyésztés kibocsátása az ágazat lassú újjászerveződése (telepfelújítás, fajtacseré) nyomán néhány százalékkal nőhet. Az intenzív kertészeti termelés növekedésére nem lehet számítani. A gyümölcsösök termelésének némi bővülése elképzelhető. Így összességében a mezőgazdasági termelés néhány százalékkal kisebb lesz a 2008. évi kiemelkedő szintnél.

A hazai élelmiszerfogyasztás bővülésére 2009-ben

nem lehet számítani. A kereslet az olcsóbb termékek irányába mozdul el. Az élelmiszeripari export a termelészaksodás következtében tovább fog nőni és a mezőgazdasági anyagkivitel 2009-ben is jelentős lesz. A forint leértékelődés megerősíti a hazai élelmiszertermelők belpiaci pozícióit, és kifizetődőbbé teszi az exportot. Az agrár külkereskedelelem aktívuma valószínűleg nőni fog.

Beruházások és foglalkoztatás

A mezőgazdasági beruházások a 2008. évi magas szinten maradnak, mert az újabb pályázati, támogatási hullámok fenntartják a befektetési kedvet. A beruházások reálértékének növekedésére azonban nem lehet számítani. 2009-ben a mezőgazdasági létszámcsökkenés üteme kisebb lesz, újabb leépítések inkább a kertészetekben várhatók, mint az állattenyésztésben.

A hazai pálya szabadsága

Lépéselőny ma magyar bank ügyfelének lenni. A Takarékszövetkezetek 100%-ban magyar tulajdonban vannak. A világ pénzügyi időjárásától függetlenül, saját betétállományuk teszi őket képessé arra, hogy hitelnyújtással legyenek partnereik hasznára.

A Takarékszövetkezetek szabadsága az Ön szabadsága.

Itt voltunk, itt vagyunk, itt leszünk.
MAGYAR TAKARÉKOK
www.magyartakarekok.hu

BIZTONSÁGOT ADÓ BERUHÁZÁS

Száz százalékban növénytermesztéssel, ezen belül vetőmag szaporítással is foglalkozik az agárdi Szelekta Kft. Új beruházként szárítóberendezést és tárolót telepítettek. Ez lehetővé teszi egyrészt - az elsődleges feldolgozás révén - a saját termésük értékének növelését, másrészt a környező vállalkozóknak is elfogadható áron tudnak bémunkát szolgáltatni. Végül is jól járt mind a vállalkozás, mind a közvetlen környezete a pályázati segítséggel megvalósult beruházzal.

Jelenleg búzát, kukoricát, repcét, borsót termelünk. – mondja Papp László, a Szelekta Kft. ügyvezetője. – Számszerűsítve ez annyit jelent, hogy 35-37 százalékot tesz ki a búza, és 20-20 százalékot a borsó és a repce, e mellett kisebb területeken többféle növényt termesztünk. Korábban bérszárítás formájában máshol szárítottuk a terményeket. Először úgy volt, hogy egy tisztító berendezést telepítünk, de mivel a vetőmag forgalmazó Seminis Kft-vel olyan kapcsolat alakult ki, hogy gyakorlatilag a borsó vetőmag előtisztítását, tisztítását, finom tisztítását mi látjuk el, a termelés növekedése megkívánta a technikai megújulást. Tavaly például mintegy 2000 tonna különböző fajta borsó vetőmag érkezett be a termelőktől. Akkor úgy döntöttünk, hogy ha már építünk egy tisztítót, érdemes lenne mellé egy szárí-

tót tenni, akkor biztonságosabbá válik a munkánk, hiszen előfordulhat, hogy esős időszakban, magas nedvességtartalommal vagyunk kénytelenek a borsót betakarítani. A szárító biztonságot ad a Szelekta Kft-nek és a beszállító gazdáknak is.

– Ekkor választottuk ezt a MEGA típusú szárítót. Ez egy alsó közepkategóriás szárító. Tavaly próbaüzemben működött, precíz, korszerű vezérléssel van ellátva, és ami nagyon fontos, lehetővé teszi a kíméletes szárítást. Gyakorlatilag 36 funkcióban üzemel az egész kiszolgáló egység. A szárító mellé egy nagyon kíméletes kiszolgáló technológiát választottunk. Még nem tudom pontosan, milyen költségei lesznek az üzemeltetésnek, de az már biztosan látszik, hogy az átlagosnál jóval kevesebb a fajlagos energiafelhasználása. Szóval megvagyok elégedve vele. A berendezés órán-

ként 15 tonna 25 százalékos nedvességtartalmú kukoricát szárít 14%-osra.

– Kivel készítették a pályázatot? – kérdeztem az ügyvezetőt.

– Alapvetően magunk készítettük el. Természetesen nem volt könnyű és akadtak hiánypótlások, de azokat is megoldottuk valahogy. Így végül a sikeres Magyarország Program keretében a terménytárolók korszerűsítése fejezetből a 165 milliós beruházás 40 százalékát nyertük el támogatásként. Két hete jártak itt, leellenőrizték, átvették a beruházást, s most már várom a támogatás kiutalását. Tudom, sokan panaszkodnak a pályázatokkal kapcsolatban, én most a korábbiakhoz képest kedvező tapasztalatokról tudok beszámolni.

– Az önerőben volt banki hitel is?

– Igen. Azt tapasztalom, hogy ha megbízható, stabilan gazdálkodó és régi partnerrel áll kapcsolatban a bank, nem gond a hitel felvétele. A mi vállalkozásunk 1990 óta működik, s azóta egyetlen pénzügyintézzel, a K&H bankkal vagyunk kapcsolatban. Már-már húsz éve ismerjük egymást, tudják, hogy jó adós vagyok, nekik pedig kell az ügyfél, hiszen ki akarják helyezni a pénzüket, miért is nehezítenék meg egymás

Mezőgazdasági szaktanácsadás

- 2009-től a közvetlen támogatásokhoz jutás feltétele, hogy a gazdálkodók alkalmazák a kölcsönös megfeleltetés szerinti – 19 jogszabály rendelkezéseinek, valamint a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot előírásainak megfelelő – gazdálkodási gyakorlatot, megfeleljenek bizonyos környezetvédelmi, élelmiszerbiztonsági, állat- és növény-egészségügyi, valamint állatjóléti követelményeknek.
- Ebben nyújt segítséget a mezőgazdasági szaktanácsadás, amelynek keretében a gazdálkodó ügyfélorientált pénzügyi tanácsadást is igénybe vehet, ha fejlesztési elképzelését részben, vagy egészben hitelből kívánja finanszírozni. A fejlesztés és a vállalkozás adottságainak ismeretében az AVHA Kft. segítséget nyújt a legmegfelelőbb finanszírozási megoldás kialakításában.
- A gazdálkodó az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-n – mint **Területi Szaktanácsadási Központon (TSZK)** – keresztül a szaktanácsadásra fordított összeg 80%-át vissza nem térítendő támogatásként visszaigényelheti.

Érdeklődni lehet az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-nél:

Kék számon: 06-40/200-771; faxon: 06-1/373-8455; e-mail-en: tanacsadas@avhakft.hu

Támogatás a szőlő leparlására

Az agrárminiszter rendelete szerint támogatást kaphatnak azok a gazdák, akik a 2008. évben Magyarországon termelt szőlőből általuk készített bort, kereskedelmi szeszfőzdével leparoltatják. A leparlás támogatására 850 ezer euró áll rendelkezésre. A kérelmeket 2009. május 25-ig lehetett beadni a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz (MVH). Egy termelő egy szerződést köthet az MVH-val, és ebben legfeljebb 7500 hektoliter bor leparlása szerepelhet. A támogatás hektáronként maximum 1588 euró, de nem haladhatja meg hektoliterenként az 1,59 eurós alkohol térfogat-százalékos mértéket. Az MVH várhatóan 2009. június 15-ig elbírálja a kérelmeket, majd 2009. október 15-ig – forintban – kifizeti a támogatásokat.

munkáját? Pontosan tudják, hogy most várom a támogatás átutalását, s azonnal kifizetem a hitelt. Én a bankkal kapcsolatban a megbízhatóság mellett a tartós kapcsolatot tartom a legfontosabbnak.

Amint az ügyvezető elmondta, az idei szezonban teljes gőzzel megy a munka. Bár elsősorban a saját terményüket szárítják, a környező gazdáknak bérszárítást is vállalnak. Ki kell használni a kapacitást. Ez már tavaly is így volt. Kedvezőek a jelzések, senki nem reklamált. Ami még fontos, elfogadható árakkal dolgozik a Szelekta Kft., mint mondta, a cégnek sem mindegy, hogy mennyire tudja kihasználni a szárító kapacitását. Több szárító is üzemel a környéken, de nem fél attól, hogy ide nem hoznak terményt, mert úgy érzi, hogy rugalmasabb tud lenni a Kft., mint a nagyobb üzemek, másrészt az árak vonatkozásában inkább a „sűrű fillér, mint a ritka forint” elvét vallja.

A fejlesztésről kérdezve a következőket mondta Papp László.

– Fejleszteni kell, tervezzük is, de a mostani aszályos időjárás mellett nem látjuk biztosan a jövőt. Az eddigi szárazság a becslésem szerint 80-100 millió forint elsődleges kiesést okozott a cégnek. Ezért nehéz felvállalni egy beruházást, amíg nem érkezik el a betakarítás vége. Úgy vagyunk, mint annyian mások: kivárunk.

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY

valamennyi vidéki kis-, és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, őstermelő, számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói:

- hitelképesség növelése,
- hitelhez jutási feltételek javítása,
- pénzügyi életképesség biztosítása.

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető:

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói:

Kezességgel biztosított összeg: **max. 1.000.000.000 Ft**

Kezességvállalás mértéke: **30% - 80%**

Futamidő: **min. 91 nap max. 25 év**

A díj fizetése: **Egyszeri, vagy évenkénti**

A díj mértéke: **a kedvezményes díj min. 0,5%; max. 2,08%**
amely függ a kezességvállalás mértékétől, a futamidőtől

A piaci díj: évi 1,8%-2,88%

amely a kezességvállalás mértékétől függ.

Zöld szám: 06-80/ 203-760 • Telefax: (36-1) 474-5085

1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20. • 1392 Budapest, 62. Pf. 289

Honlap: www.avhga.hu • E-mail: office@avhga.hu

Indul a Halászati Operatív Program (HOP)

Megjelent az Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 60/2009. (V.12.) számú közleménye, amely a halászati beruházásokhoz kapcsolódó támogatások igénybevétele szabályozza. A kiírás célja az akvakultúra termelő beruházásainak, a hal feldolgozásának és a természetes vízi halászat támogatása. A megvalósítás helyszínétől függően a támogatás mértéke az elszámolható költségek legfeljebb 40-60 százaléka. A támogatási kérelmeket 2009. június 1. és 2009. július 31. között lehet benyújtani a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz.

NYILVÁNOSAK A KÖZÖSSÉGI AGRÁRTÁMOGATÁSOK

A Közös Agrárpolitika (KAP) keretében történő kifizetések kedvezményezettjeire vonatkozó adatokat 2009. május elsejétől a tagállamok által működtetett weboldalon mindenki számára elérhetővé kell tenni. A vidékfejlesztési támogatások adatait már 2008. szeptembere óta a nyilvánosság elé kell tárni.

Az Európai Bizottság a közösségi politikákkal kapcsolatos átláthatóság erősítését az egyik legfontosabb céljaként fogalmazta meg. Ennek jegyében született meg az a bizottsági rendelet, amely valamennyi tagállam számára előírta a KAP keretében teljesített kifizetések részletes adatainak nyilvánosságra hozatalát, mégpedig a haszonélvezők nevével, címével és a kapott összeggel együtt. A fenti határidőre – Németország kivételével – valamennyi ország eleget tett ennek a kötelezettségnek. A berlini szövetségi kabinet azonban úgy döntött, nem teszi bárki számára hozzáférhetővé az adatokat, mert az ügyben adatvédelmi jellegű bírósági eljárások vannak folyamatban. A Bizottság azonban felszólította Berlint, hogy a perek által nem érintett adatok körében tegyen eleget publikációs kötelezettségének.

Magyarországon az agrártárcához tartozó, kifizető ügynökségként működő Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) 2009. márciusában tette fel honlapjára a támogatási adatokat. Az Európai Bizottság rendelete szerint most a 2007. október 16. és a 2008. október 15. közötti kiutalásokat kellett nyilvánosságra hozni. Ez lesz a gyakorlat a későbbiekben is, vagyis a támogatási információk az uniós kifizetési ciklust követő évben válnak megismerhetővé.

A dotációk között a legnagyobb részarányt a területalapú uniós pénzek (közvetlen kifizetések) képviselik, amelyek 2009-ben csaknem 260 milliárd forintot tesznek ki.

FOKOZNÁK AZ EURÓPAI HALGAZDASÁGOK TERMELÉSÉT

Miközben világszerte a halgazdaságokban termelik az összes elfogyasztott halmennyiség felét, addig az Unió haltermelésének csak 18 százaléka származik ebből a forrásból. Ezért az Európai Bizottság az európai halgazdaságokban rejlő lehetőségek hatékonyabb kihasználását szorgalmazza, amely a magyar termelők és kutatók számára is lehetőségeket kínál.

Az akvakultúra, vagyis a vízi élőlények halgazdaságokban történő módszeres tenyésztése az élelmiszerágazatok közül az egyik legdinamikusabban fejlődő szektor. Az ezzel kapcsolatos kutatásokban és fejlesztésekben az Unió világelső. Az európaiak által elfogyasztott halaknak és egyéb vízi élőlényeknek viszont csupán kevesebb, mint ötöde, évente körülbelül 1,3 millió tonna származik ezekből a létesítményekből. Ennek elsődleges oka, hogy a szigorú

európai környezetvédelmi és fenntarthatósági elvek mellett működő halgazdaságok, miközben tenyésztési tevékenységük színvonala kiváló, nehezen versenyeznek a fejlődő országok termékeivel.

A Bizottság célja a halgazdaságok elterjedésének ösztönzése és a termelésük növekedése előtt álló akadályok felszámolása. E célból három fő feladat megoldását tartja alapvetőnek: a halfarmok versenyképesebbé tétele, a fenntartható működés

Magyarországon mintegy 200 ezer termelő (földhasználó) kap közvetlen kifizetéseket. Az MVH nyilvánosságra hozott kimutatása nemcsak a területalapú támogatási összegeket, hanem az egy-egy gazdálkodó által felhasznált egyéb (állatjóléti, agrár-környezetgazdálkodási vagy anyaállat-tartási) támogatásokat is tartalmazza.

Új uniós agrártámogatási feltételek

Az Európai Bizottság nyolc új kritériumot – alacsony hőmérséklet, hőstressz, a talaj vízelvezető képessége, a talaj állaga és kövessége, a talajréteg vastagsága, a talaj kémiai tulajdonságai, a talaj vízegyensúlya és lejtése – állapított meg arra, hogy az Európai Unióban milyen mezőgazdasági területek minősüljenek természeti hátránnyal sújtottnak. Ekképp jelentősen egyszerűsíthető lesz a jelenlegi rendszer, amelyben több mint 100 nemzeti kritérium alapján ítélik meg azt, hogy egy-egy terület jogosult-e a kedvezőtlen helyzetű térségeknek járó kifizetésekre. Brüsszel célja, hogy a későbbiekben célzottabb támogatások juthassanak az ilyen területek fejlesztésére.

A bizottság a későbbi viták elkerülése érdekében arra kérte az EU-tagállamokat, hogy nemzeti adataik felhasználásával végezzenek szimulációkat a tervek szerint öt év múlva induló új támogatási rendszerrel kapcsolatban.

A mostani felülvizsgálat nem vonatkozik a hegyvidékekre, amelyekre már van közös objektív kritériumokon alapuló osztályozás, illetve a különös hátrányokkal rendelkező térségekre – mint például szigetek és part menti területek – amelyek helyzete sajátosnak minősül, így uniós szinten nem kategorizálható.

biztosítása, az akvakultúrára vonatkozó szabályozás javítása.

A Bizottság szerint az ágazat mindenekelőtt a kutatás és a technológiafejlesztés folyamatos és fokozott támogatásával válhat versenyképesebbé. Az ágazat akkor marad fenntartható, ha továbbra is a környezetbarát termelési módszerekre épül, szigorú állategészségügyi és állatjóléti előírásokat tart érvényben, s magas szintű fogyasztóvédelmi követelményeket biztosít. Az akvakultúra sikere ugyanakkor nagymértékben attól függ, hogy nemzeti, illetve helyi szinten sikerül-e biztosítani a vállalkozásbarát szabályozási környezetét. Ezért a Bizottság iránymutatást dolgoz ki a tagállamoknak és a regionális hatóságoknak, hogy a helyi, nemzeti, illetve uniós szinten meghozott intézkedések összehangolása révén az ágazatban rejlő valamennyi lehetőség kiaknázzható legyen.

A TÁMOGATOTT FEJLESZTÉSEK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDOSULÓ FELTÉTELEI (ÚMVP)

Az országot nyomasztó pénzügyi és gazdasági gondok hatására kézzelfogható valósággá vált, hogy az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében támogatott pályázati projektek egy részének megvalósítása elhúzódhat, illetve az adott feltételek mellett akár meg is hiúsulhat. A feszültségeket felismerve a támogatott fejlesztések megvalósításának számos feltétele kedvezőbb lett a nyertesek számára.

A magyarországi pénzügyi-gazdasági válság hatásai az agrárágazat szereplőit – köztük a támogatott beruházások megvalósítóit – is kedvezőtlenül érintik. Így például számos élelmiszer-gazdasági területen romlottak az értékesítési lehetőségek, a forgóeszköz finanszírozás kiélezettebb lett, a hitelforrásokhoz való hozzájutás megnehezült. Emiatt a korábbi üzleti terveket, elképzeléseket is sokszor át kell értékelni. Abból a megfontolásból, hogy mérsékelhető legyen az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében támogatott fejlesztések megvalósításának kockázata, illetve a fejlesztések ne kerüljenek veszélybe, a kedvezményezett projektek végrehajtásának számos feltétele könnyebbé vált. Erről intézkedik a

közelmúltban megjelent 51/2009. (IV. 16.) FVM rendelet, amely az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendeletet módosította. Az alábbiakban néhány fontos változást mutatunk be részletesebben.

A projekt megvalósításának határideje

Az új rendelet alapján a támogatott beruházások megvalósítási ideje hosszabb lett. A kizárólag gépbeszerzést tartalmazó fejlesztéseket a támogatási döntés kézhezvételétől számított két éven belül, minden egyéb beruházást a támogatási döntés kézhezvételétől számított három éven

belül kell mostantól megvalósítani. Eddig egy, illetve két év volt a határidő, amely a megváltozott gazdasági körülmények között számos esetben túl rövid lehet. Jó néhány nyertes meg kívánja ugyan valósítani a pályázatában szereplő fejlesztéseket, de az adott pénzügyi-gazdasági helyzetben, vagy később, vagy időben széthúzva képes csak a projekt kivitelezésére. Emiatt a korábbi szabályok szerint nemegyszer meghiúsult volna a fejlesztés, az új feltételek mellett azonban lehetővé válhat a tervek megvalósítása.

Az elszámolható kiadások teljesítési hányada

A kedvezményezett ez idáig a támogatási döntéssel jóváhagyott elszámolható kiadások összegének legalább 80 százalékát volt köteles teljesíteni. A mostani pénzügyi-gazdasági körülmények közepette a nyertesek egy része a pályázatban eredetileg megjelölnél csak szerényebb fejlesztésre képes, ami viszont a fenti kötelezettségvállalás betartását nem mindig teszi lehetővé, s a teljes projekt elvetését okozhatja. E probléma kezelését segíti, hogy a támogatási döntésben szereplő elszámolható kiadások minimum 50 százalékát kell csak teljesíteniük a pályázóknak.

A vagyonbiztosítási kötelezettség megszűnése

Megszűnt a kedvezményezettek beruházási támogatással létrejött, vagy megszerzett vagyontárgyakra (ingó, ingatlan) vonatkozó vagyonbiztosítási kötelezettsége. Ez jelentős adminisztrációs és anyagi teherrel mentesíti a támogatások nyertesét.

Foglalkoztatási kötelezettség

Tekintettel az általános gazdasági gondok által is befolyásolt munkaerő piaci helyzetre, érvényét veszítette az a szankció, hogy amennyiben a kedvezményezett a támogatási kérelemben vállalt munkavállalói létszámnál kevesebbet foglalkoztat az üzemeltetési kötelezettség időtartama alatt, akkor a kifizetett támogatás jogosulatlanul igénybevett támogatásnak minősül, ezért köteles a támogatási összegből a támogatási összeg 2 százalékát, de legfeljebb 750 ezer forintot visszafizetni.

A fiatal mezőgazdasági termelők elindításának támogatása

A 2008-as évben komoly érdeklődés kísérte az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében a fiatal mezőgazdasági termelők támogatására kiírt pályázatot. Várhatóan a nyár folyamán ismét lehet ezen a jogcímen pályázni. Az intézkedés célja a szóban forgó gazdálkodói kör gazdaságalapításának, valamint a birtokstruktúra átalakításának előmozdítása, a mezőgazdasági munkaerő korstruktúrájának javítása, a vidék népességmegtartó képességének növelése és a mezőgazdasági tevékenység hosszú távú fenntartása.

A pályázók egyszeri jövedelemplótló támogatásra jogosultak, amely 40000 eurónak megfelelő forintösszeg. A támogatást azok a gazdálkodók vehetik igénybe, akik a támogatási kérelem benyújtásakor már elmúltak 18 évesek, de a támogatási kérelem benyújtásának évében a 40. életévüket még nem töltötték be; mezőgazdasági üzem vezetőjeként első alkalommal kezdenek gazdálkodni, új gazdaságot hoznak létre, vagy gazdaságot vesznek át; megfelelő agrárképzettséggel rendelkeznek és a gazdálkodási tevékenységük fejlesztését bemutató üzleti tervet nyújtanak be. A támogatás nem vehető igénybe, ha a támogatási kérelem benyújtásakor a gazdálkodó a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által kiadott, agrár, vagy agrár-vidékfejlesztési célú érvényes támogatási határozattal, vagy érvényes támogatási szerződéssel rendelkezik.

AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁS - TÁMOGATÁSIGÉNYLÉS 2009. JÚNIUSÁTÓL

A gazdálkodók körében jelentős érdeklődéssel kísért Nemzeti Vidékfejlesztési Terv (NVT) agrár-környezetgazdálkodási célprogramjainak 2004-ben indult ötéves ciklusa 2009. augusztus 31-ével lezárul. Ez év szeptembertől már az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) II. tengelyének keretében folytatódik a program, támogatásokkal ösztönözve a bekapcsolódó termelőköt a környezettudatos gazdálkodás és a fenntartható mezőgazdasági gyakorlat kialakítására. A támogatásokra június 1. és 30. között lehet kérelmet benyújtani, amelyek elbírálása során plusz pontban részesül az a gazdálkodó, aki szaktanácsadási szerződéssel rendelkezik.

Az agrár-környezetgazdálkodási programokba 2004. után nem lehetett új támogatási kérelemmel bekapcsolódni, ezért is tekintenek a gazdálkodók nagy érdeklődéssel a 2009-től induló újabb 5 éves ciklus elé. Az ÚMVP II. tengely tartalmazza azokat az intézkedése-

ket, amelyek a következőkben is hozzájárulhatnak a környezetvédelem és a fenntartható gazdálkodás célkitűzései megvalósításához. A legjelentősebb intézkedés az agrár-környezetgazdálkodási támogatások köre lesz, amely 25 ezer támogatásban részesülő gazdálkodóval és 1,2 millió hektár érintett területtel számol a támogatott célprogramokban.

Célprogram csoportok

A célprogramok csoportokból épülnek fel. Így beszélhetünk szántóföldi, gyepgazdálkodási, ültetvényekre vonatkozó és a vizes élőhely földhasználatához kapcsolódó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoportokról. Új elemként jelenik meg például a vadlúd- és daruvédelmi, illetve a kékvercse élőhely-fejlesztési előírásokat tartalmazó célprogram. A legnagyobb érdeklődés minden bizonnyal az integrált szántóföldi növénytermesztési és az integrált gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogramot fogja kísérni, a 2004-2009 között működő szántóföldi alapprogram ugyanis megszűnik.

A támogatás formája és mértéke

Az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok keretében vissza nem térítendő, területalapú támogatás vehető igénybe. Ennek nagysága célprogramtól függően változó, általánosságban elmondható, hogy területegységre vetítve az NVT-hez képest magasabb összegek lesznek elérhetők. A támogatások igényléséhez a gazdálkodóknak meg kell felelniük több általános feltételnek (Helyes mezőgazdasági és Környezeti Állapot, a tápanyag-gazdálkodásra és növényvédő szerhasználatra vonatkozó minimumkövetelmények, képzésen való részvétel, stb.) és a

célprogramonkénti részletes feltételeknek (vetésváltási szabályok, növényvédő szerkorlátozások, stb.). A vállalt kötelezettségeket öt éven keresztül kell a pályázónak teljesíteni.

A kérelmek benyújtása

A támogatási kérelmeket 2009. június 1. és 30. között lehet beadni. A bírálat pontozásos rendszerben, rangsor állításával történik. A pontozásnál előnyt élveznek a korábbi agrár-környezet-gazdálkodási programban részt vevők, a gazdaságukból minél nagyobb arányú területet a célprogramba bevonni szándékozó igénylők. Az ÚMVP esetében ez az első jogcím, ahol a bírálat során plusz pontot kapnak a szaktanácsadási szerződéssel rendelkezők, így jelentősen növelhetik nyeresi esélyüket.

Kinek érdemes pályáznia?

Az agrár-környezetgazdálkodási támogatások iránt jelentős az érdeklődés, mind az előző ötéves programban részt vevő, mind az először belépni szándékozó gazdálkodók részéről. Azt mindenkinek mérlegelnie kell, hogy a többlettámogatásért tudja-e 5 évig vállalni az egyes célprogramokban előírt többletkötelezettségeket. Ennek eldöntéséhez és a kötelezettségek teljesítéséhez tud segítséget nyújtani egy jól működő gazda-szaktanácsadó kapcsolat.

AVHA
SZOLGÁLTATÓ ÉS
TANÁCSADÓ KFT.

a kis- és középvállalkozások, valamint gazdálkodók számára tájékoztatást nyújt:

- az aktuális támogatási lehetőségekről,
- a kedvezményes hitel- és garancia-konstrukciókról, valamint
- segítséget nyújt beruházások tervezésében, megvalósításában.

Ingyenes telefonos és személyes konzultációs lehetőségek, tájékoztató anyagok megküldése.

Kedvezményes feltételek szerint igénybe vehetők:

- üzletviteli tanácsadás,
- mezőgazdasági szaktanácsadás,
- hitelkérelmek összeállítása,
- pályázati tanácsadás.

Hívja a **06-40-200-771** kék számot, vagy keressen minket a tanacsadas@avhakft.hu e-mail címen

GARANCIA

az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány
időszaki kiadványa
(Megjelenik az agrárlapok melléleteként)

Felolós kiadó: Ulrich Anikó

Szerkesztő bizottság: Fertő Imre, Herczegh András,
Lengyel Zoltán, Mohácsi Kálmán, Ulrich Anikó

Szerkesztőségi titkár: Székely Ágnes

Szerkesztőség: 1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20.

Telefon: (1) 373-8481,

Ingyenesen hívható zöld szám: (80) 203-760

Fax: (1) 373-8455

Stúdió: Armadillo Design Kft.

1045 Budapest, Berni u.1.

Nyomja: Veszprémi Nyomda Zrt.

8201 Veszprém, Órház u.38.